
INITIATIEFADVIES

Hervorming van de voorziening van het betaald educatief verlof

Advies behandeld door

Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit -
Financiën

Advies behandeld op

21 januari 2020, 17 februari 2020, 8 oktober 2020,
25 november 2020, 16 december 2020

Advies aangenomen door de Plenaire zitting van

21 januari 2021

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 – 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 – brupartners@brupartners.brussels – www.brupartners.brussels

Vooraf

1. Voorziening van het betaald educatief verlof

Sinds de regionalisering van de bevoegdheid inzake betaald educatief verlof (BEV) heeft **Brupartners** op een proactieve wijze deelgenomen aan de tenuitvoerlegging van deze voorziening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met als doel dit instrument aan de Brusselse sociaaleconomische realiteiten aan te passen.

In dit verband heeft **Brupartners** een eerste initiatiefadvies¹ opgesteld met het oog op de voorbereiding van de hervorming van deze voorziening.

Met het oog op de voortzetting van zijn werkzaamheden en nadat dit instrument in de gewestelijke voorzieningen werd geïntegreerd, heeft **Brupartners** het opportuun geacht om de strategische richtsnoeren met betrekking tot de hervorming van het betaald educatief verlof in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest grondig te onderzoeken.

Betaald educatief verlof is een apart en belangrijk onderdeel van de opleidingsinstrumenten ten behoeve van de werknemers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat op een globale wijze op een sociaaleconomische en culturele context aansluit.

2. Andere voorzieningen inzake werknemersopleiding

Dit initiatiefadvies heeft enkel betrekking op de huidige werking en regelgeving inzake betaald educatief verlof.

Brupartners vestigt echter de aandacht op twee elementen, die bepalend zijn voor de organisatie van de werknemersopleiding en waaraan in het kader van de afstemming op het betaald educatief verlof aandacht zal moeten worden besteed.

- 1) De **wet van 5 maart 2017** betreffende werkbaar en wendbaar werk voorziet in de interprofessionele doelstelling van gemiddeld 5 dagen opleiding per jaar per voltijdse equivalent, alsook in een **individuele opleidingsrekening**. In het huidige federale Regeringsakkoord wordt opnieuw naar deze doelstelling verwezen. De ambitie is om voor het einde van de legislatuur voor elke werknemer een individueel recht op opleiding te verkrijgen.
- 2) Andere voorzieningen die in financiële tussenkomsten voorzien om aan de opleidingsbehoeften van werknemers en de vragen van werkgevers te voldoen, zijn :
 - a) De federale regelgeving inzake het **tijdskrediet opleiding** van de RVA ;
 - b) De sectorale opleidingsfondsen ;
 - c) Een steunvoorziening voor opleiding van werknemers en zelfstandigen om hun competenties te versterken, door middel van **opleidingspremies**², die aan de Brusselse KMO's worden toegekend :
 - i) Om hun werking en hun concurrentievermogen te verbeteren ;
 - ii) Gedurende maximum 6 maanden ;
 - iii) Met een uitzonderlijk of dringend karakter.

¹ [A-2017-035-ESR](#)

² <https://economie-werk.brussels/premie-opleiding>

- d) De gewestelijke premie voor **een opleiding in het kader van een industriële reconversie** is bestemd voor Brusselse industriële ondernemingen die hun werknemers in het kader van een reconversieproject intern of extern opleiden. De steun dekt 40% (KMO's) of 30% (grote ondernemingen) van de kosten voor dergelijke opleidingen.
- e) De opleidingen die door **Bruxelles Formation** worden georganiseerd en die specifiek gericht zijn op werknemers en betrekking hebben op verschillende categorieën van competenties (zie bijlage 3.2 voor meer details) :
 - i) Opleidingen in soft skills (relationele vaardigheden), communicatie, HR en kantoorautomatisering (digitale vaardigheden) ;
 - ii) Online opleidingen via BF-entreprises en BF espaces-numériques ;
 - iii) In de bouwsector via BF-construction ;
 - iv) In de digitale sector via BF-digital ;
 - v) Basisopleiding ADR (inzake vervoer van gevaarlijke goederen) en tankvervoer via BF-logistique.
- f) De voorziening van de **Opleidingscheques** heeft tot doel de tewerkstelling van een nieuwe Brusselse werknemer in de eerste 6 maanden van zijn indiensttreding of vestiging als zelfstandige te consolideren, door hem in staat te stellen een bijkomende opleiding te volgen die aan de vereisten van zijn nieuwe functie is aangepast. Deze cheques worden toegekend aan een werkzoekende die bij Actiris is ingeschreven en die houder is van een waardebon die hij kan inwisselen wanneer hij een arbeidsovereenkomst ondertekent.
- g) In het kader van de **Activa**-voorziening bestaat, naast de feitelijke vergoeding die aan de werkgever wordt betaald voor het in dienst nemen van een werkzoekende die aan de criteria voor deze steun voldoet, een tweede onderdeel uit het toekennen van een opleidingsstimulans aan de werkgever. Deze maatregel laat het toe om de opleidingskosten te compenseren van de in dienst genomen persoon, die :
 - i) Onder de voorwaarden van de activa.brussels moet vallen ;
 - ii) Jonger dan 30 jaar moet zijn ;
 - iii) Onder een voltijds COD moet zijn aangeworven ;
 - iv) Geen getuigschrift van het hoger secundair onderwijs mag bezitten ;
- h) De **Vlaamse opleidingscheques** zijn bestemd voor alle, zowel publieke als private, werknemers in Brussel en Vlaanderen. Ze kunnen enkel bij in Vlaanderen erkende opleidingsinstellingen worden gebruikt.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Globaal beleid inzake opleiding van werknemers en werkzoekenden

Zoals aangegeven in de Bijdrage met betrekking tot het Relance- en Herontwikkelingsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die door zijn Raad van Bestuur op 23 september 2020 werd aangenomen, benadrukt **Brupartners** de noodzaak om een globaal opleidingsbeleid te ontwikkelen waarvan het betaald educatief verlof een belangrijk onderdeel is. Dit zou het mogelijk maken om de vraag naar opleiding bij werknemers, werkzoekenden, zelfstandige ondernemers en werkgevers te stimuleren en om tegelijkertijd te zorgen voor een kwalitatief en kwantitatief kader, dat de ontwikkeling van een levenslang opleidingstraject ten goede zou komen.

In de veronderstelling dat de bestaande opleidingsvoorzieningen, zoals opgesomd in de opleiding, het niet zouden toelaten om te voldoen aan alle behoeften die door een op kennis gebaseerde economie worden geuit, acht **Brupartners** het bovendien relevant om een openbare steunmaatregel voor andere opleidingsformules te overwegen, met inbegrip van opleidingen op initiatief van de werkgever waarvan bijvoorbeeld een deel op de gewestelijke voorziening van de opleidingspremie zou kunnen aansluiten.

1.2 Herhaling van de standpunten die Brupartners met betrekking tot het betaald educatief verlof heeft uitgedrukt

In zijn initiatiefadvies van 18 mei 2017 betreffende het betaald educatief verlof, was **Brupartners** van oordeel dat « *de Commissie BEV bij de beoordeling van de erkenningsaanvragen de door het IAO-verdrag nr. 140 beoogde doelstellingen - het verwerven van competenties van professionele, sociale of culturele aard - als leidraad moet hanteren. In de mate dat een opleiding aan meerdere doelstellingen beantwoordt, komt zij des te meer in aanmerking voor een tegemoetkoming* »³.

Bovendien herinnert **Brupartners** eraan dat de opleidingen die door het Koninklijk Besluit van 27 augustus 1993 tot wijziging van de lijst van de opleidingen die in aanmerking komen voor betaald educatief verlof, zijn uitgesloten, buiten het toepassingsgebied van IAO-verdrag nr. 140 vallen. Tegen deze achtergrond bevat het Koninklijk Besluit van 27 augustus 1993 al een uitputtende lijst van opleidingen die niet in aanmerking komen. Als aanvulling op de bevoegdheid van de Commissie BEV ter zake behoudt **Brupartners** zich de mogelijkheid voor om in de toekomst adviezen uit te brengen over de aanpassing van de lijst van opleidingen die uitdrukkelijk zijn uitgesloten.

1.3 Evaluatie van de BEV-voorziening

Brupartners nodigt de Brusselse gewestelijke Regering uit om een jaarlijkse evaluatie van de BEV-voorziening uit te voeren op basis van een onderzoek van de begrotingsgegevens en van de kenmerken van het publiek dat ervan geniet (meer bepaald in termen van gender). **Brupartners** vindt het ook nuttig dat deze evaluatie het mogelijk zou maken om het gebruik van het BEV binnen de verschillende sectoren en opleidingsmogelijkheden te visualiseren. Een eerste evaluatie, die jaarlijks door het

³ [A-2017-035-ESR](#), blz. 5

Bestuur wordt georganiseerd, zou het mogelijk maken om op een geautomatiseerde wijze de belangrijkste statistische gegevens te produceren met betrekking tot de kenmerken van het publiek, de al dan niet erkende opleidingen, de opleidingsoperatoren en andere parameters die erin kunnen worden teruggevonden.

Voorts pleit **Brupartners** ervoor dat een tweede evaluatie met betrekking tot een meerjarige periode (van bijvoorbeeld 5 jaar) door onafhankelijke onderzoekers zou kunnen worden uitgevoerd, om de meer kwalitatieve elementen inzake de werking van de voorziening te analyseren. Een dergelijke analyse, met een prospectieve dimensie, zou het mogelijk maken om te beoordelen of deze voorziening voldoet aan de door de betrokken actoren, en in het bijzonder door de werknemers geuite behoeften.

1.4 De eigenheden van het betaald educatief verlof

In overeenstemming met de filosofie van Verdrag nr. 140 waarin het recht van de werknemer op educatief verlof wordt bevestigd en zoals bepaald in artikel 111 van de Herstelwet van 22 januari 1985, geeft **Brupartners** aan dat de werknemer het recht heeft om afwezig te zijn van het werk om een opleiding van zijn keuze te volgen, met behoud van zijn normale loon voor een maximaal aantal uren per schooljaar (variërend naargelang het vrij gekozen soort opleiding en voor zover deze het recht op BEV opent). Een werknemer die gebruik wil maken van het betaald educatief verlof stelt zijn werkgever hiervan op de hoogte, met wie een verlofplanning wordt overeengekomen. Vanaf het moment van de aanvraag tot het einde van de opleiding mag de werknemer niet om deze reden worden ontslagen. De werkgever kan zich niet tegen dit verzoek verzetten, behalve wanneer een gelijktijdige afwezigheid van een bepaald aantal werknemers wordt vastgesteld (dit aantal varieert naargelang van de omvang van de onderneming, zoals bepaald in artikel 113). Zodra het verlof aan de werknemer is toegekend, geniet deze van zijn loon, dat voor het schooljaar 2020-2021 echter tot maximum 2987 euro bruto per maand is beperkt. Het aantal BEV-uren dat aan de werknemer wordt toegekend, komt overeen met een overheidscompensatie die aan de werkgever wordt betaald en waarvan het uurbedrag forfaitair is.

Betaald educatief verlof is dus fundamenteel een verlof op verzoek van de werknemer in het kader van een project dat hem eigen is en dat verband houdt met een door hem vrij gekozen opleiding, zelfs als het initiatief van de werknemer soms in overleg met de werkgever wordt genomen of zelfs door deze laatste wordt ingegeven, zonder dat de uiteindelijke beslissing met betrekking tot de keuze van de opleiding door een andere partij dan de werknemer zelf wordt genomen.

1.5 Evolutie van de aan « BEV »-werkgevers en -werknemers uitgekeerde bedragen

Brupartners sluit zich aan bij de bevindingen die de Nationale Arbeidsraad heeft uitgedrukt in een advies van 29 september 2020 betreffende de regelgeving inzake betaald educatief verlof⁴, evenals met betrekking tot de gedifferentieerde evolutie van de referentiebedragen waarop werkgevers en hun werknemers in het kader van deze opleidingsvoorziening recht hebben.

Een dergelijke differentiatie draagt niet bij tot de coherentie van het systeem van zodra dat het plafond van de vergoeding van de werknemer die van het BEV geniet op het federaal niveau wordt vastgesteld,

⁴ <http://www.cnt-nar.be/ADVIES/advies-2177.pdf>

terwijl het forfaitaire bedrag en het uurbedrag dat aan de werkgever wordt terugbetaald, worden vastgesteld door het Gewest waar de werknemer is tewerkgesteld. **Brupartners** merkt echter op dat de vergoeding waarop de werknemer recht heeft, elk jaar evolueert (2987 euro bruto per maand voor het schooljaar 2020/2021⁵), terwijl de terugbetaling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de werkgever sinds het schooljaar 2014-2015⁶ niet is veranderd en 21,30 euro per uur blijft bedragen.

Brupartners roept de Brusselse gewestelijke Regering dan ook op om dit aan de werkgever betaalde forfaitaire uurbedrag te indexeren, in een verhouding die minstens gelijk is aan deze die overeenkomt met de evolutie van de aan de werknemer betaalde bezoldiging.

Aangezien het forfaitair bedrag dat door het Gewest aan de werkgever wordt betaald de totale loonkost die de werkgever daadwerkelijk betaalt slechts gedeeltelijk compenseert, stelt **Brupartners** bovendien voor om na te denken over een betere modulatie van het forfaitair bedrag dat de werkgever ontvangt, afhankelijk van het niveau van de bezoldiging van de werknemer.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Vereenvoudiging en digitalisering van de procedures met betrekking tot het betaald educatief verlof

Brupartners beveelt aan dat de opleidingsoperatoren zouden kunnen genieten van een verlichting van de administratieve procedures, waarmee zij worden geconfronteerd. Zo pleit **Brupartners** ervoor dat kleine wijzigingen aan het programma van een erkende opleiding, zoals wijzigingen aan het aantal opleidingsuren, niet zouden leiden tot de verplichting om een nieuwe erkenningsaanvraag in te dienen.

Voorts is **Brupartners** van mening dat de administratieve vereenvoudiging kan worden ondersteund door de digitalisering van verschillende procedures met betrekking tot betaald educatief verlof aan te moedigen. **Brupartners** beveelt dan ook aan om zich te laten inspireren door de goede praktijken die het Vlaamse Gewest op dit vlak toepast.

Voor de werknemer zou deze digitalisering verschillende aspecten kunnen bekleden. In eerste instantie beveelt **Brupartners** aan om een digitale databank te ontwikkelen, waarin alle in het kader van het BEV erkende opleidingen worden samengebracht en die gemakkelijk door het publiek kan worden geraadpleegd. Om de werknemer te waarborgen dat de opleiding die hij wenst te volgen in aanmerking komt voor betaald educatief verlof, zou elke erkende opleiding X weken/X maanden vóór aanvang van de lessen in deze databank moeten worden opgenomen (in het Vlaams Gewest moet een opleiding 3 maanden vóór aanvang van de opleiding in de databank worden geregistreerd).

Bovendien zou **Brupartners** de mogelijkheid als positief beschouwen om op de website van het Bestuur het aantal uren betaald educatief verlof te simuleren waarop de werknemer recht heeft, volgens zijn profiel en de opleiding die hij wenst te volgen.

Wat de door de werkgever te vervullen formaliteiten betreft, is **Brupartners** verheugd over de vooruitgang die is geboekt om langs elektronische weg de terugbetalingsaanvraag van het BEV bij het Brusselse Bestuur in te voeren⁷.

⁵ <https://economie-werk.brussels/educatief-verlof-aanvraag>

⁶ <https://economie-werk.brussels/educatief-verlof-terugbetaling>

⁷ Platform « MijnBEW »

Wat de procedures met betrekking tot de opleidingsverstrekkers betreft, zal de elektronische overdracht van het inschrijvings- en aanwezigheidsattest voor de lessen en van het eventuele certificaat of diploma ook ertoe bijdragen om deze stap te vereenvoudigen. Deze digitalisering met betrekking tot de verstrekkers heeft niet alleen betrekking op een optimale digitalisering van de dossiers die de operatoren in het kader van een erkenningsaanvraag aan het Bestuur doorgeven, maar ook op een interregionale uitwisseling van de informatiestromen die in de openbare databanken van de met de verwerking ervan belaste Besturen zijn geregistreerd (ten minste voor wat de openbare opleidingsverstrekkers betreft).

2.2 Ter beschikking van het met betaald educatief verlof belaste Bestuur gestelde middelen

Brupartners benadrukt dat het Bestuur dat met de opvolging en de controle van het betaald educatief verlof is belast zijn opdrachten enkel goed zal kunnen uitvoeren als er hen voldoende financiële en menselijke middelen worden toegewezen. Een dergelijke stap voorwaarts zal de bevoegde dienst in staat stellen om op een optimale manier alle dossiers te kunnen verwerken die hij ontvangt en om te beschikken over de onmisbare interactievaardigheden met de operatoren die aan de oorsprong liggen van de aanvragen, dankzij een personeel dat is opgeleid om te antwoorden op de uitdagingen waarvoor hij wordt gesteld. Bovendien is een dergelijke terbeschikkingstelling van adequate middelen des te relevanter als het Bestuur zich ook moet voorzien van technologische instrumenten die bijdragen tot de versterking van de digitalisering van de verschillende hierboven vermelde procedures. Ten slotte zullen deze verbeteringen bijdragen tot het produceren van alle cijfergegevens die nodig zijn om een algemeen overzicht en een regelmatige opvolging van de voorziening van het betaald educatief verlof te verkrijgen.

Brupartners pleit er dan ook voor dat er voldoende middelen zouden worden toegewezen aan het Bestuur dat is belast met de productie en analyse van de gegevens, die bijdragen tot een ondersteuning van een jaarlijkse evaluatie van de voorziening.

2.3 Opleidingen waarop het betaald educatief verlof betrekking heeft

Zoals **Brupartners** dit in zijn vorige advies heeft aanbevolen, moet het betaald educatief verlof voor doeleinden van opleiding op alle niveaus worden toegekend. De inleiding van het Verdrag nr. 140 van de IAO bepaalt immers dat « dat de behoefte aan permanente vorming en opleiding, afgestemd op de wetenschappelijke en technologische ontwikkeling en op het veranderende patroon van de economische en sociale betrekkingen vraagt om passende regelingen voor scholings- en vormingsverlof, ten einde tegemoet te komen aan nieuwe verlangens, behoeften en doelstellingen van sociale, economische, technologische en culturele aard »⁸.

Bovendien herinnert **Brupartners** eraan dat, zoals dit in artikel 2 van het Verdrag is aangegeven, het betaald educatief verlof ook voor doeleinden van algemene, sociale, burgerlijke en syndicale vorming moet worden toegekend.

Brupartners verduidelijkt dat deze opleidingen zullen moeten bijdragen tot de volgende doelstellingen, zoals deze door artikel 3 van het Verdrag worden opgesomd:

⁸ INTERNATIONALE ARBEIDSORGANISATIE, *Verdrag nr. 140 betreffende Betaald educatief verlof*, 1974.

- Bijdragen aan de verwerving, verbetering en aanpassing van vakbekwaamheden noodzakelijk voor de uitoefening van het beroep of de functie;
- Deskundige en actieve deelname van werknemers en hun vertegenwoordigers aan het leven binnen de onderneming en de gemeenschap bevorderen;
- Deelnemen aan de ontwikkeling van de werknemers op menselijk, sociaal en cultureel gebied;
- Een passende permanente vorming en opleiding bevorderen, waardoor de werknemers worden geholpen zich aan te passen aan de eisen des tijds.

Bovendien is **Brupartners** van oordeel dat het betaald educatief verlof kan bijdragen tot het waarborgen van de beveiliging van de beroepstrajecten en loopbanen, met andere woorden tot de toekomst van de tewerkstelling van diegenen die van deze voorziening gebruik maken, in het licht van de wetenschappelijke en technische ontwikkelingen die zich in de arbeidswereld voordoen. Het draagt ook bij aan maatschappelijke, culturele en menselijke ontwikkelingsdoelstellingen, die het zullen toelaten om het welzijn van de werknemer te versterken.

Tot slot wijst **Brupartners** erop dat deze voorziening een stimulans voor voortgezette opleiding en permanente vorming is en tegelijkertijd aan de mobiliteit van werknemers en de ontwikkeling van beroepstrajecten bijdraagt. Bovendien kan ze ook een stimulans zijn voor heroriëntatie en loopbaanverandering, net zoals ze een element kan zijn dat het gebruik van de erkenning van competenties mogelijk maakt (aangezien de werknemer op de dag van de validatietest recht heeft op acht uur betaald educatief verlof). Wat dit laatste punt betreft, beveelt **Brupartners** aan om verder na te denken over het in aanmerking nemen van de erkenning van competenties in het betaald educatief verlof, met name wat betreft de uren van begeleiding⁹ die een onderdeel van het validatietraject vormen, alsook het aantal uren dat nodig is om alle verschillende validatietesten met betrekking tot eenzelfde functie voor te stellen (waarvan het totaal meer bedraagt dan de acht uur BEV die zijn toegestaan). **Brupartners** herinnert eraan dat zijn beschouwingen ook zijn opgenomen in het advies betreffende « la mise en œuvre du congé-éducation payé et validation des compétences », zoals goedgekeurd door de Advies- en Erkenningscommissie van het « Consortium de la Validation des compétences » van 18 december 2020.

2.4 Pedagogische methodes

Brupartners is van oordeel dat er ook bij andere opleidingstechnieken (zoals e-learning, opleiding in de werkomgeving, blended-learning¹⁰, coaching, ...) moet worden nagedacht over de relevantie om deze in de BEV-voorziening op te nemen. Zonder vooruit te lopen op het resultaat van de besprekingen die hierover zullen worden gevoerd, is **Brupartners** van mening dat de opleidingsformats (op afstand, fysieke aanwezigheid, gemengd) het voorwerp van toekomstige besprekingen moeten zijn, net zoals de andere opleidingstechnieken waarvan de werknemer gebruik zou kunnen maken.

Brupartners verbindt zich er dan ook toe om na te denken over de verschillende opleidingsmethoden die in het kader van de hervorming van het betaald educatief verlof in aanmerking zouden kunnen worden genomen.

⁹ Dit element staat vermeld in artikelen 1, 5, 21 en 24 van het Samenwerkingsakkoord van 21 maart 2019 tussen de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de erkenning van competenties.

¹⁰ « Blended learning » berust op de organisatie van een deel van de opleiding met fysieke aanwezigheid, terwijl een ander deel via e-learning wordt georganiseerd.

Bovendien stelt **Brupartners** vast dat de organisatie van de opleidingen in het hoger onderwijs naar een grotere flexibiliteit is geëvolueerd, waarbij er per module wordt ingeschreven, wat ook in het Franstalige en Nederlandstalige onderwijs voor sociale promotie wordt waargenomen. Met als gevolg dat een lineair opleidingstraject niet langer de norm is. Het stelsel van de « crédits d'enseignement » (aan Franstalige zijde) maakt het immers mogelijk om een opleidingsprogramma « à la carte » op te zetten volgens de kennis die de werknemer wenst te verwerven, binnen een flexibel tijds kader, om een bepaald aantal « crédits » (of « studiepunten » aan Nederlandstalige zijde) te verzamelen. **Brupartners** dringt er dan ook op aan dat bij de hervorming van het BEV rekening zou worden gehouden met deze flexibiliteit. Verder pleit **Brupartners** ervoor dat de opleidingen van het hoger onderwijs die tot bachelor- of masterdiploma's leiden en die overdag worden georganiseerd, recht zouden geven op betaald educatief verlof (momenteel openen enkel deze die 's avonds of in het weekend worden georganiseerd het recht op deze voorziening).

Brupartners wil de aandacht van de Regering vestigen op de specifieke opleidingsbehoeften van bepaalde categorieën werknemers voor wie er geen adequaat aanbod bestaat. **Brupartners** stelt immers vast dat maatwerkbedrijven werknemers in dienst hebben die maar moeilijk externe opleidingen in het kader van het BEV kunnen volgen. **Brupartners** stelt dan ook voor om na te denken over alternatieven die werknemers met een handicap in staat kunnen stellen hun recht op betaald educatief verlof uit te oefenen, in naleving van de beginselen en doelstellingen van het IAO-verdrag nr. 140.

2.5 Deeltijdse werknemers waarop het betaald educatief verlof betrekking heeft

Brupartners merkt op dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest deeltijdse werknemers in de volgende gevallen recht op betaald educatief verlof hebben :

- Minstens 4/5-tijds tewerkgesteld zijn ;
- Minstens 1/3-tijds tewerkgesteld zijn, met een flexibel uurrooster ;
- Minstens halftijds tewerkgesteld zijn met een vast uurrooster en tijdens de normale werkuren een beroepsopleiding volgen.

In het Vlaams Gewest hebben deeltijdse werknemers in de volgende gevallen toegang tot het Vlaams opleidingsverlof :

- Minstens 4/5-tijds tewerkgesteld zijn ;
- Minstens halftijds tewerkgesteld zijn met een vast uurrooster ;
- Minstens halftijds tewerkgesteld zijn met een variabel uurrooster.

Brupartners neemt zich voor om later, in het kader van een overleg met het Bestuur, terug te komen op de herziening van de voorziening betreffende deeltijdwerkers, bijvoorbeeld met betrekking tot de mogelijkheid om een algemene opleiding te volgen.

2.6 Interregionale mobiliteit

De regionalisering van het betaald educatief verlof doet vragen rijzen, die nog moeten worden bestudeerd, met betrekking tot de interregionale mobiliteit van werknemers en de ontwikkeling van ondernemingen op het grondgebied van verschillende Gewesten. **Brupartners** wenst dat deze vragen in detail zouden worden onderzocht en dat er zou worden overgegaan tot de sluiting van het

samenwerkingsakkoord tussen de Gewesten en Gemeenschappen, zoals voorzien in de bijzondere wet op de institutionele hervorming (artikel 92bis, §4 octies).

2.7 Impact van de hervormingen op het niveau van het Vlaams onderwijs

In het Vlaamse volwassenenonderwijs zijn de afgelopen jaren een aantal hervormingen doorgevoerd. De door het volwassenenonderwijs op het niveau van hoger onderwijs (graduaten) georganiseerde opleidingen werden naar de hogescholen overgeheveld. Hierdoor komen deze opleidingen niet langer automatisch in aanmerking, maar moeten deze individueel en per opleidingsverstrekker aan de Erkenningscommissie voorgelegd worden. Deze opleidingen werden automatisch erkend zolang ze door de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) werden georganiseerd.

In het Vlaams Deeltijds kunstonderwijs is ook een hervorming doorgevoerd. In het deeltijds kunstonderwijs werd het aanbod gewijzigd en werden de opleidingsbenamingen veranderd.

De lijst met uitsluitingen (opmerking: sommige opleidingen zijn erkend, andere niet) bij de middenstandsopleidingen komt niet overeen met de lijst van uitsluitingen bij het « onderwijs voor sociale promotie ». Zo komt bijvoorbeeld de opleiding Bierkenner zowel bij de middenstandsopleidingen als bij het volwassenenonderwijs in aanmerking, maar komt de opleiding tot sommelier enkel in aanmerking bij de middenstandsopleidingen, maar niet in volwassenenonderwijs. Dit is weinig transparant.

Brupartners beveelt daarom aan om de lijst van automatisch erkende opleidingen (zie bijlage 3.1), en de uitzonderingen daarop, te actualiseren om deze weer in overeenstemming te brengen met de huidige praktijk.

2.8 Vermogen van de Erkenningscommissie om opleidingen die recht op BEV geven, te beoordelen

Brupartners herhaalt dat het automatische karakter van de erkenning van de opleidingen die toegang geven tot BEV in de meeste omstandigheden van toepassing is, ten aanzien van de omvang van de algemene en beroepsopleidingen als bedoeld in artikel 109 van de Herstelwet van 22 januari 1985 die sociale bepalingen bevat, hetgeen de facto aanleiding geeft tot een subsidiaire tussenkomst van de Commissie in de erkenning van opleidingen die niet in de Wet zijn opgenomen.

Ondanks deze voorafgaande vaststelling benadrukt **Brupartners** dat deze erkenningscommissie door haar paritaire samenstelling het vermogen heeft om te beoordelen of de aard van de te erkennen opleiding kan beantwoorden aan de doelstelling van persoonlijke ontwikkeling van de werknemer en tegelijkertijd kan bijdragen aan de sociaal-professionele vooruitzichten die de werknemer voor zichzelf heeft vooropgesteld.

Voorts stelt **Brupartners** in het kader van de huidige werking van de Erkenningscommissie voor dat deze haar werkmethodologie zou onderzoeken om een aantal van haar modaliteiten te verduidelijken, zonder haar rol bij de beoordeling van de aan haar voorgelegde opleidingen opnieuw in vraag te stellen.

Tot slot neemt **Brupartners** akte van de beschouwingen met betrekking tot de erkenningscriteria die eigen zijn aan elk Gewest, zoals uitgedrukt door de BANSPA in zijn advies van 29 september 2020 betreffende het betaald educatief verlof in het Vlaams Gewest en het Brussels Gewest. In dit verband

bevestigt **Brupartners** dat hij in het kader van de werkzaamheden van de Erkenningcommissie BEV nu al aandacht heeft voor de gevolgen van het ontbreken van een interregionale erkenning van een opleiding die slechts in één enkel Gewest is erkend.

2.9 Vaststelling van criteria inzake de erkenning van de opleidingsoperator

Volgens **Brupartners** zou een eerste beraadslaging over de voorwaarden waaraan opleiders zouden kunnen voldoen die hun aanbod in het kader van het BEV willen laten erkennen, één van de punten kunnen zijn die in het kader van de latere besprekingen over de uitbreiding van deze criteria moeten worden geanalyseerd. **Brupartners** is van mening dat de identificatie van bepaalde basisvoorwaarden zou kunnen voldoen aan de eisen met betrekking tot de kwaliteit van de operator, de processen en overdrachten van competenties, zonder echter de vrijheid van de werknemer te beperken om een opleidingsoperator te kiezen waarvan de onderwijsmethoden met zijn aspiraties en zijn profiel overeenstemmen.

3. Bijlagen

3.1 Lijst van opleidingen die automatisch in het kader van het betaald educatief verlof worden erkend

Beroepsopleidingen die recht geven op BEV :

1. **Het volwassenenonderwijs** (vroegere onderwijs voor sociale promotie) georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap op het lager en hoger secundair niveau van het technisch- en beroepsonderwijs en op niveau van het hoger beroepsonderwijs.
Bepaalde opleidingen geven geen recht op betaald educatief verlof: opleidingen die behoren tot de sierkunsten (tekenen, schilderen, woninginrichting, ...), de huishoudkunde (koken, naad...) of de schoonheidsverzorging (haartooi, schoonheidszorgen, manicure-pedicure, ...).
[Zie de lijst met volwassenenonderwijsopleidingen.](#)
2. **Het deeltijds kunstonderwijs**, enkel de volgende opleidingen behorende tot de hogere secundaire cyclus of de hogere cyclus: architectuurtekenen, industriële kunst, reclamekunst, toegepaste grafiek.
3. **De opleidingen in het hoger onderwijs die leiden naar de graad van bachelor of master** (ook aanvullend) en die 's **avonds of tijdens het weekend** worden georganiseerd in instellingen voor hoger onderwijs. De opleidingen die maximum éénmaal per week overdag worden gegeven kunnen door de werknemers gevolgd worden indien hun arbeidsregime nacht- of weekendprestaties inhoudt. De graduaat en postgraduaat opleidingen geven enkel recht op betaald educatief verlof indien ze erkend zijn door de erkenningscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
4. **De voortdurende vorming in de middenstand** : de ondernemerschapstrajecten en de toegewezen trajecten. De opleidingen zijn gericht op de uitoefening van verschillende zelfstandige beroepen.
Sommige opleidingen geven geen recht op betaald educatief verlof :
[Zie de lijst met opleidingen middenstand.](#)
5. **De opleidingen in de landbouwsector**, meer bepaald de opleidingen van het type A,B en C bedoeld bij de regelingen met betrekking tot de scholing van de personen die in de landbouw werkzaam zijn.
6. **De opleidingen die voorbereiden op de uitoefening van een knelpuntberoep** en georganiseerd worden door de bevoegde gewestelijke dienst voor beroepsopleiding (VDAB, FOREM, Bruxelles-Formation, Arbeitsamt).
7. **De middenjury (of via examencontract voor het behalen van een diploma in het hoger onderwijs)**: de werknemer die zich inschrijft voor de examens van de middenjury (of via examencontract voor het behalen van een diploma in het hoger onderwijs) heeft recht op het equivalent van driemaal de wekelijkse arbeidsduur.
8. **Het afleggen van een examen georganiseerd door de gefedereerde overheden in het kader van een systeem van certificering van verworven competenties** : de deelname aan een

dergelijk examen geeft recht op 8 uren educatief verlof, op te nemen op de dag van het examen van certificering van verworven competenties.

9. **De opleidingen tot mentor die in aanmerking komen voor de doelgroepvermindering voor mentors.** Deze opleidingen zijn opleidingen die als doel hebben vaardigheden bij te brengen op het vlak van begeleiding, coaching en opleiding van "werkpleklerenden" (diverse soorten van leerlingen, cursisten of stagiairs in opleiding op de werkvloer) en die technieken aanleren om een opleidingsplan op te stellen, instructies te geven, afdoende te communiceren, vorderingen op te volgen, feedback te geven, bij te sturen, te evalueren. Ze worden verstrekt onder de verantwoordelijkheid van instanties, ingericht of erkend door de autoriteiten, bevoegd inzake opleiding. Deze opleidingen geven recht op betaald educatief verlof, ook al omvatten ze minder dan 32 uren.
10. **De sectorale opleidingen erkend door een beslissing van het bevoegde paritair comité.** De organisatie kan worden toevertrouwd aan een opleidingsinstelling of aan een onderneming. Op de getuigschriften van de organisator moet het nummer van het paritair comité en de datum van de beslissing van het paritair comité vermeld worden. Indien een werknemer een opleiding wil volgen die erkend is door een paritaire commissie waaronder hij niet rechtstreeks ressorteert, moet hij het akkoord krijgen van zijn werkgever.
11. **De opleidingen erkend door de erkenningscommissie.** Op de getuigschriften van de organisator moet het erkenningsnummer vermeld worden.

Algemene opleidingen die recht op BEV geven :

12. **De opleidingen georganiseerd door een vakbondsorganisatie.** Op de getuigschriften van de organisator moet het identificatienummer vermeld worden.
13. **De opleidingen georganiseerd door een jeugd- en volwassenenorganisatie en door vormingsinstellingen opgericht of erkend door een vakbondsorganisatie.** Op de getuigschriften van de organisator moet het identificatienummer vermeld worden.
14. **De opleidingen erkend door de erkenningscommissie.** Op de getuigschriften van de organisator moet het erkenningsnummer vermeld worden.

3.2 Ten behoeve van werknemers door Bruxelles Formation georganiseerde opleidingen

Bruxelles Formation biedt werknemers en werkneemsters opleidingen aan :

- opleidingen in soft skills (relationele vaardigheden), communicatie, HR en kantoor-automatisering (digitale vaardigheden)
- online opleidingen via BF-entreprises en BF espaces-numériques
- in de bouwsector via BF-construction
- in de digitale sector via BF-digital
- basisopleiding ADR en tankvervoer via BF-logistique

De BF-opleidingspolen ontwikkelen sectorale opleidingen op maat, in samenwerking met de sectorale partnerfondsen of op uitdrukkelijk verzoek van de ondernemingen.

Het aanbod dat Bruxelles Formation in 2020 voor werknemers heeft ontwikkeld, is opgenomen in het « Cadre Commun de programmation de l'offre de formation professionnelle à Bruxelles »¹¹. Dit document dient als basis voor de volgende gegevens.

a) Soft-skills, communicatie, HR en digitale vaardigheden

De meeste opleidingen die aan werknemers en werkgevers worden aangeboden, worden georganiseerd rond het gespecialiseerde centrum, BF-entreprises, en zijn gebaseerd op een opdracht van algemeen belang (samenwerkingen met de sectorale of overheidsinstellingen, sessies voor kwetsbare werknemers, prioritaire pijlers en sectoren voor gewestelijke ontwikkeling, ...) en een commerciële opdracht.

Mission d'intérêt général	TRAVAILLEURS			
	Sessions	Places	Heures	Certifications
Organismes sectoriels et publics	156	1.427	21.232	
Travailleurs vulnérables : Transition professionnelle - ART 60, CPE...	60	420	9.400	X
Travailleurs vulnérables : Transition professionnelle - ART 60 CPAS Bxl-Ville	27	66	6.300	X
Travailleurs vulnérables : Travailleurs défavorisés	24	150	3.000	
Développement Régional	6	42	620	
Interne	40	250	3.000	
FormaForm	20	220	2.000	
Total Mission d'intérêt général	333	2.575	45.552	
Mission commerciale	TRAVAILLEURS			
	Sessions	Places	Heures	Certifications
Communication / Management	90	765	11.200	
Informatique/métiers administratifs	75	600	8.784	X
Total Mission commerciale	165	1.365	19.984	

Total Formations	TRAVAILLEURS		
	Sessions	Places	Heures
	498	3.940	65.536

b) De online opleidingen

Bruxelles Formation biedt ook online opleidingsmodules aan. Meer recentelijk, tijdens de lockdown-periode met betrekking tot COVID-19, biedt Bruxelles Formation werknemers en tijdelijk werklozen gedurende een maand gratis toegang tot een e-learning opleidingsmodule¹². Hierdoor konden 1.000 werknemers meer worden bereikt dan in het voorgaande jaar.

Met de middelen die in het kader van het Relanceplan aan Bruxelles Formation zijn toegewezen, kan deze kosteloosheid tot eind 2021 worden gewaarborgd.

Het nieuwe centrum van Bruxelles Formation, BF-espaces numériques, is gewijd aan online opleiding, met name ten behoeve van werknemers. Het aanbod van dit centrum voor 2020 is als volgt :

¹¹ https://www.bruxellesformation.brussels/wp-content/uploads/2020/03/Cadre-commun-2020_12-2b.pdf

¹² <https://www.bruxellesformation.brussels/services-aux-entreprises/former-son-personnel/catalogue-de-formations-pour-travailleurs-et-travailleuses/formations-en-ligne-pour-travailleurs-et-travailleuses/>

Aptitudes professionnelles spécifiques à l'emploi	Type Opérateur	Opérateur	Partenaire	TR		PFE
				Place	Heure	
AUDIO ET MAO (MUSIQUE ASSISTEE PAR ORDINATEUR)	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	
BUSINESS ET ENTREPRENARIAT	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	
COMPTABILITE - TVA - LOGICIELS COMPTABLES	BF	BF Espaces numériques		1	176	
DESSIN TECHNIQUE-ARCHITECTURE-BIM	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	
LANGAGES PROGRAMMATION ET DEVELOPPEMENT	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	PFE Digitalcity
LOGICIELS D'INFOGRAPHIE	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	PFE Digitalcity
PROGRAMMATION ET DEVELOPPEMENT ORIENTE WEB	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	PFE Digitalcity
STRATEGIES E-MARKETING	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	
SUITE BUREAUTIQUE	BF	BF Espaces numériques	Fobagra	12	768	
SUITE BUREAUTIQUE	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	
TECHNIQUES D'INFOGRAPHIE 3D	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	PFE Digitalcity
VIDEOS ET EFFETS SPECIAUX (VFX)	BF	BF Espaces numériques	LinkedIn	10	-	PFE Digitalcity
Total Aptitudes professionnelles spécifiques à l'emploi				113	944	
Testing, essai professionnel, préparation d'examen, technique d'aide à la recherche d'emploi	Type Opérateur	Opérateur	Partenaire	TR		PFE
				Place	Heure	
PREPA.MOD.MISE EN SITUAT.RAISON.NON VERBAL	BF	BF Espaces numériques		8	45	
PREPARATION CARTE D'ACCES C TALENT.BRUSSELS	BF	BF Espaces numériques		-	-	
PREPARATION EXAMEN	BF	BF Espaces numériques	Diversity sprl	15	420	
Total Testing, essai professionnel, préparation d'examen, technique d'aide à la recherche d'emploi				23	465	
Total BF Espaces numériques pour Travailleurs				136	1.409	

c) De overige centra

De overige centra van Bruxelles Formation hebben een aanbod ten behoeve van werknemers :

Formation qualifiante	Type Opérateur	Opérateur	Partenaire prestataire	TR		PFE
				Places	Heures	
CARISTE/CLARKISTE/COND.ENGIN MANUTENTION MOTORISE	BF	BF Logistique		24	538	PFE T & L
COUVREUR	BF	BF Construction		12	336	
MAGASINIER	BF	BF Logistique		30	672	PFE T & L
TECHNICIEN(NE) DE SURFACE/NETT PROF EN ENTREPRISE	BF	BF Construction		36	4.032	
Total Formation qualifiante				102	5.578	
Aptitudes professionnelles spécifiques à l'emploi	Type Opérateur	Opérateur	Partenaire prestataire	TR		PFE
				Places	Heures	
ADR	BF	BF Logistique		14	336	PFE T & L
ATELIER CARRELAGE	BF	BF Construction		24	672	
ATELIER DE PLOMBERIE	BF	BF Construction	Rock the city	12	269	
ATELIER PLAFONNAGE	BF	BF Construction		24	672	
FORMATION CONTINUE OBLIGATOIRE CHAUFFEUR/FCO	BF	BF Logistique		300	1.680	PFE T & L
INITIATION AU NETTOYAGE A DOMICILE	BF	BF Technics		700	2.240	
METHODES DE CONSTRUCTION - LECTURE DE PLAN	BF	BF Construction		24	1.344	
MODULES TR -5 JOURS	BF	BF Digital		225	2.520	PFE Digitalcity
PREPARATION ORGANISAT. TRAVAUX TECHNOLOGIE BETON	BF	BF Construction		12	403	
TECHNIQUES DE NETTOYAGE EN NETREPRISE	BF	BF Construction		144	2.419	
TOPOGRAPHIE ET ORGANISATION DES TRAVAUX	BF	BF Construction		24	1.344	
TRAVAIL EN HAUTEUR	BF	BF Construction	CCBVB	28	157	
Total Aptitudes professionnelles spécifiques à l'emploi				1.531	14.056	
Langues	Type Opérateur	Opérateur	Partenaire prestataire	TR		PFE
				Places	Heures	
Langues pour travailleurs				208	6.950	
Total FORMATIONS TRAVAILLEURS (hors BF Entreprises)				1.841	26.584	